7119
III ...

POLSKA INFORMACJA POLITYCZNA
agencja publicystyczna
INFORMATION POLITIQUE POLONAISE . AGENCE DE PRESSE
ADRES: WARSZAWA, ALBERTA 6 m. 39. ADRES TELEGR. •POLINF• TEL. 3.00-94. KONTO P.K.O. 171.90.

Nr. 1/78/ Warszawa, dnia 20 lutego 1938r.

EWOLUCJA DZIEJOWA RUMUNII

Przełomowe zmiany, dokonywane obecnie w Rumunii pod osobistym wpływem i kierunkiem Króla Karola, znajdują w Polsce oddźwięk serdeczniejszy, niż w jakimkolwiek innym kraju europejskim.

To żywe i szczere zainteresowanie Polski ewolucją narodu rumuńskiego ma swe uzasadnienie w całym szeregu zupełnie zasadniczych przyczyn, z których najoczywistszą jest łączący oba kraje sojusz. Poza sojuszem grają tu jednak poważną rolę czynniki mniej może uchwytne, ale niemniej doniosłe.

Zdajemy sobie wszyscy sprawę z kryzysu, ustalonych przed dwudziestu prawie laty form współżycia międzynarodowego. W chwili obecnej staje się coraz bardziej oczywiste, że narody będą szły własnymi drogami rozwoju indywidualnych wartości. Leży niewątpliwie w interesie całej Europy, aby każdy naród mógł drogą odpowiadającej jego właściwościom ewolucji, wznieść się na poziom jak najwyższy.

Szczególne zrozumienie, jakie Polska ma dla dążeń Rumunii w dziedzinie reform ustrojowych, wynika z dużej analogii problemów, jakie na tle tych ogólnych linii rozwojowych Europy stoją przed obu naszymi narodami. Ich życie na przestrzeni ostatnich wieków nie układało się tak pomyślnie, jak życie większości narodów Europy Zachodniej. Niekorzystne warunki przeszłości zwiększają jeszcze rozmiar i zakres zadań, które przez obecne pokolenie Polski i Rumunii m u s z ą być rozwiązane dla dobra przyszłości obu narodów. Ze strony rumuńskiej dochodzi tu jeszcze, jako problem specyficzny, konieczność przeorania psychiki społeczeństwa, celem dostosowania jej do zadań, stojących obecnie przed Rumunią, jako jednym z większych państw europejskich.

Jest rzeczą dziejowego dla Rumunii znaczenia, że wszystkie jej życiowe problemy zostały tak głęboko zrozumiane przez jej obecnego Monarchę. Król Karol II nie ograniczył się jednak do postawienia diagnozy, lecz jako człowiek czynu od pierwszych lat swego panowania przystąpił do stopniowego realizowania wielkiego programu reform narodowego życia Rumunii.

Wystarczy wspomnieć reformę tak zasadniczą, jak wzmożenie potęgi wojskowej państwa przez wszechstronną rozbudowę armii i stworzenie przemysłu wojennego. Dalej - reformę budżetu, który w roku 1936 został poraz pierwszy od czasu wojny doprowadzony do stanu równowagi. Ogromne znaczenie miało również przeprowadzone w roku 1934 oddłużenie włościaństwa. Wreszcie należy podkreślić przeprowadzenie w roku 1936 całkowitej reformy oświaty, oraz stworzenie powszechnej organizacji wychowania młodzieży.

Trwałą podstawą zarówno dla reform już zrealizowanych, jak i dla dalszych, zamierzonych przez Króla posunięć reformatorskich, może dać jedynie konsolidacja społeczna i polityczna narodu rumuńskiego. Niedawne ustąpienie rządu liberalnego i niemożność wyłonienia w nowym parlamencie większości rządowej wskazywały na pewne niedomagania dotychczasowego systemu parlamentarnego. Sytuację tę zaakcentowała jeszcze bardziej ostatnia próba parlamentarnego rozwiązania kryzysu, a mianowicie oddanie przez Króla Karola władzy w ręce stronnictwa narodowo-chrześciańskiego. Krótki okres rządów Premiera Gogi dowiódł, że w związku z przygotowywaniem się dotychczasowych stronnictw do nowych wyborów parlamentarnych - napięcie nastrojów i różnic w kraju nadal wzrasta. W tej sytuacji Król uznał za konieczne odwołanie się do pozaparlamentarnego zjednoczenia wszystkich sił politycznych narodu pod hasłem, uznawanej już zresztą przez wszystkie zdrowo myślące odłamy społeczeństwa, konieczności przeprowadzenia zasadniczej reformy ustroju.

Na czele nowego Rządu, któremu Król Karol powierzył przeprowadzenie tak ogromnych i podstawowych zadań, stanął wielki patriota rumuński, Patriarcha Miron. W łonie rządu, obejmującego czołowe postacie życia politycznego Rumunii, znajduje się szereg ministrów, którzy w swej dotychczasowej działalności niejednokrotnie dowiedli, jak bardzo rozumieją wartość sojuszu polsko-rumuńskiego. Obecny Minister Stanu Marszałek Averescu, jest współtwórcą tego sojuszu. P.Tatarescu, ktory jest dziś Wicepremierem i Kierownikiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wykazał w czasie swego czteroletniego urzędowania w charakterze szefa rządu liberalnego, jak bardzo rozumie wartość harmonijnego rozwoju stosunków między obu naszymi narodami.

Kolejne zmiany rządów w Rumunii nie miały właściwie refleksu na układanie się tych stosunków. Sojusz z Polską był jednym z podstawowych punktów programu wszystkich dotychczasowych partii politycznych rumuńskich, niezależnie od innych, głębokich nieraz różnic, dzielących te stronnictwa. Ciągłość linii politycznej w stosunku do Polski i do wiążącego oba kraje traktatu gwarancyjnego była i jest przez wszystkie rządy stale utrzymywana, napotykając zresztą w Polsce na stanowisko zupełnie identyczne.

Dziś, gdy pod silnym przewodnictwem Króla Karola naród rumuński coraz bardziej zdecydowanie wkracza na drogę spełniania właściwej mu roli w Europie, podyktowany prostymi wskazaniami geopolityki, obronny, sojusz polsko-rumuński stanowi w życiu obu narodów wartość podstawową i trwałą, której nie trzeba już ani bronić ani uzasadniać.

..ooOoo..